

ความท้าทายต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการเตรียมความพร้อมของประเทศไทย

อาเซียน (Association of Southeast Asian Nations) ได้ก่อตั้งขึ้นในประเทศไทยในวันที่ 8 สิงหาคม ปี 1967 โดยประเทศสมาชิกแรกเริ่ม อันประกอบไปด้วย ประเทศไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ สืบเนื่องมาจากเกรงกลัวต่อภัยคอมมิวนิสต์ (Contain Communism) ที่เริ่มแผ่ขยายมาสู่อินโดจีน ในสมัยนั้น ครบถึงทุกวันนี้ปี 2012 อาเซียนได้ก่อตั้งมาแล้วกว่า 45 ปี และมีประเทศสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 10 ชาติได้แก่ ประเทศไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว พม่า เวียดนามและกัมพูชา ถ้าเปรียบอาเซียนเป็นมนุษย์ มนุษย์ผู้นี้คงเทียบพร้อมไปด้วยทรัพย์สินสมบัติ รูปสมบัติ และคุณสมบัติ เพราะดินแดนอาเซียนเป็นดินแดนแห่งความหลากหลายทางทรัพยากร วัฒนธรรม ผู้คน ความเชื่อ ที่ผสมผสานกันได้เป็นอย่างดี ทำให้ใครต่อใครหลายคนสนใจที่จะมาเยือนอาเซียนในฐานะ นักลงทุน นักท่องเที่ยว มากขึ้นทุกปี

ในปี 1997 ผู้นำอาเซียนทั้งสิบชาติ ได้มีข้อตกลงร่วมกันในการประชุมผู้นำอาเซียนครบรอบปีที่ 30 ในการก่อตั้งสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

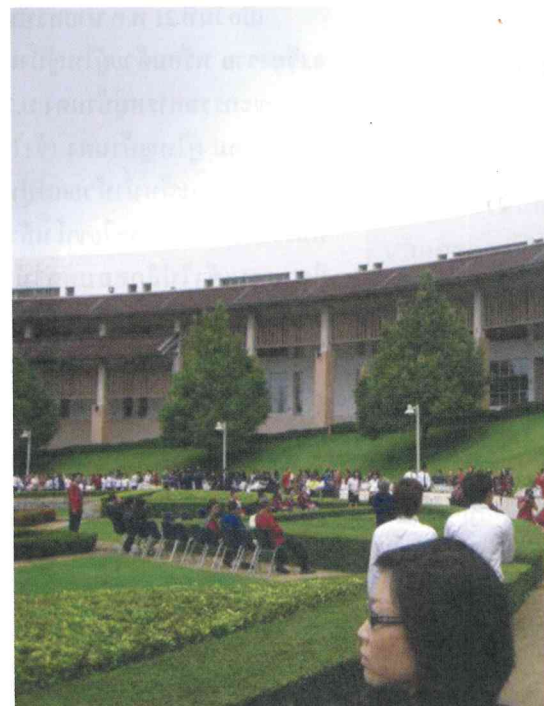
ด้านความมั่นคง : ASEAN Security Community คือประชาคมความมั่นคงร่วม โดยนำหลัก Collective Security มาใช้เพื่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เคารพในหลักความยุติธรรมและ อธิปไตยของแต่ละประเทศ และหลักการไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน ทั้งนี้อาจจะมีข้อยกเว้นในบางประการเช่น ถ้าเกิดการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ หรือ เกิดภัยต่อมวลมนุษยชาติไม่ว่าจะเป็นภัยทางการเมือง หรือ ภัยทางธรรมชาติเช่น แผ่นดินไหว ซึนามิ พายุไต้ฝุ่นอันก่อให้เกิดความเสียหายเป็นอย่างมาก

บทบาทของ ASEAN ต้องเข้าไปแทรกแซงในกิจการเหล่านี้ เพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนต่อภัยความมั่นคงในประเทศเพื่อนบ้านและเป็นการแทรกแซงเพื่อให้อาเซียนคลี่คลายไปในทางที่ดี และเกิดสันติภาพขึ้น

ประเทศไทยและประเทศในอาเซียน ต้องจริงจังต่อกัน หันมาให้ความสำคัญกับ Regional Interest ให้มากขึ้น โดยที่ยังคงมี National Interest ไปควบคู่กัน การแก้ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ในด้านความมั่นคงต้องเป็นไปแบบทุกฝ่าย ต้องได้

และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ทางด้านอาเซียน เพื่อให้เกิดกระแสความรัก ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศระหว่าง 10 ชาติให้ลึกซึ้งมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเตรียมความพร้อมต่อด้าน Common Market และ Collective Security ในโอกาสต่อไป

ASEAN Studies, ASEAN Centers ควรเกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยชั้นนำในเมืองไทย เพื่อ

สร้างเยาวชนให้มีความรู้สึกร่วมในการเป็นพลเมืองอาเซียน และเตรียมพร้อมให้เยาวชนเหล่านั้นมีความเข้าใจ ความรู้ที่จะอยู่ หรือ ทำงานที่ไหนก็ได้ในอาเซียนได้อย่างมีความสุข มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเจริญรุ่งเรืองและความมั่งคั่งให้กับภูมิภาคอาเซียนในภาพรวม

บทบาทประเทศไทยต่อประชาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : ASEAN

1. ประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญมากต่อ ASEAN มาตั้งแต่วันก่อตั้งในปี 1967 เพราะมี Bangkok Declaration ณ กรุงเทพมหานคร อันถือเป็นจุดกำเนิดของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ออกเฉียงใต้ ในเรื่อง ASEAN Vision 2020 หรือที่เรียกเป็นภาษาไทยว่า วิสัยทัศน์อาเซียนปี 2020 ในวิสัยทัศน์นั้นได้กล่าวว่า ในปี 2020 อาเซียนจะรวมกลุ่มกันเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) และในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 12 ที่เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์นั้น ผู้นำทั้ง 10 ชาติอาเซียนได้เห็นพ้องต้องกันให้เร่งรัดการเป็น ประชาคมอาเซียน มาเป็นปี 2015 เร็วขึ้นกว่า กำหนดการเดิม 5 ปี

แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับความร่วมมือใน ASEAN เศรษฐกิจ : ASEAN Economic Community

ผลประโยชน์ร่วมกัน ในฐานะประชาคมอาเซียน

ด้านสังคม และวัฒนธรรม : ASEAN Socio-Cultural Community ซึ่งจะเป็นประชาคมแห่งความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ห่วงหาอาทรซึ่งกันและกันนั้น จากการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนหลายต่อหลายครั้ง ผู้นำประเทศได้เห็นพ้องต้องกันว่าการที่จะเป็นประชาคมอาเซียนได้จริงในปี 2015 นั้นภาคการศึกษา (Education Sector) จะมีบทบาทในขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนสูงที่สุด เพราะทางด้านสังคมวัฒนธรรมนั้นจะทำให้ประชาคมอาเซียนเกิดความสามัคคี เกิดความสามัคคี เกิด

ความท้าทายต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการเตรียมความพร้อมของประเทศไทย

อาเซียน (Association of Southeast Asian Nations) ได้ก่อตั้งขึ้นในประเทศไทยในวันที่ 8 สิงหาคม ปี 1967 โดยประเทศสมาชิกแรกเริ่ม อันประกอบไปด้วย ประเทศไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ สืบเนื่องมาจากเกรงกลัวต่อภัยคอมมิวนิสต์ (Contain Communism) ที่แผ่ขยายมาสู่อินโดจีน ในสมัยนั้น ครอบคลุมถึงทุกวันนี้ อาเซียนได้ก่อตั้งมาแล้วกว่า 45 ปี และมีประเทศสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 10 ชาติได้แก่ ประเทศไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว พม่า เวียดนามและกัมพูชา ถ้าเปรียบอาเซียนเป็นมนุษย์ มนุษย์ผู้นี้คงเพียบพร้อมไปด้วยทรัพย์สินสมบัติ รูปสมบัติและคุณสมบัติ เพราะดินแดนอาเซียนเป็นดินแดนแห่งความหลากหลายทางทรัพยากร วัฒนธรรม ผู้คน ความเชื่อ ที่ผสมผสานกันได้อย่างลงตัว ทำให้ใครต่อใครหลายคนสนใจที่จะมาเยือนอาเซียนในฐานะนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว มากขึ้นเรื่อยๆ

ในปี 1997 ผู้นำอาเซียนทั้งสิบชาติ ได้มีข้อตกลงร่วมกันในการประชุมผู้นำอาเซียนครบรอบปีที่ 30 ในการก่อตั้งสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ออกเฉียงใต้ ในเรื่อง ASEAN Vision 2020 หรือที่เรียกเป็นภาษาไทยว่า วิสัยทัศน์อาเซียนปี 2020 ในวิสัยทัศน์นั้นได้กล่าวว่า ในปี 2020 อาเซียนจะรวมกลุ่มกันเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) และในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 12 ที่เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์นั้น ผู้นำทั้ง 10 ชาติอาเซียนได้เห็นพ้องต้องกันให้เร่งรัดการเป็น ประชาคมอาเซียน มาเป็นปี 2015 เร็วขึ้นกว่า กำหนดการเดิม 5 ปี

เศรษฐกิจ : ASEAN Economic Community คือประชาคมเศรษฐกิจที่เป็น Single Market or Common Market (ตลาดเดียว) คือรูปแบบการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจที่ ปัจจัยการผลิต (Factors of Production; แรงงาน ทุน ผู้ประกอบการ เป็นต้น จะเคลื่อนที่ภายใน 10 ชาติอาเซียนได้อย่างเสรี กำแพงภาษีระหว่างประเทศสมาชิกจะเป็นศูนย์ ในทุกๆ สินค้าที่ทำการค้าขายกันในระหว่างประชาคมอาเซียน (Intra Trade)

ประเทศไทยต้องเตรียมตัวให้เป็นศูนย์กลางของการเป็น Common Market ที่มีประสิทธิภาพ ต้องสร้างบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการเป็น ASEAN Citizen ที่สามารถทำงานที่ไหนก็ได้ในอาเซียนได้อย่างเต็มภาคภูมิเตรียมพร้อมการเป็นศูนย์กลางทางการค้าด้วยการปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐาน กฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการค้า การลงทุน

ด้านความมั่นคง : ASEAN Security Community คือประชาคมความมั่นคงร่วม โดยนำหลัก Collective Security มาใช้เพื่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เคารพในหลักความยุติธรรมและ อธิปไตยของแต่ละประเทศ และหลักการไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน ทั้งนี้อาจจะมีข้อขัดแย้งในบางประการเช่น ถ้าเกิดการมาล้างเผ่าพันธุ์ หรือ เกิดภัยต่อมวลมนุษยชาติไม่ว่าจะเป็นภัยทางการเมือง หรือ ภัยทางธรรมชาติเช่น แผ่นดินไหว ซึนามิ พายุไต้ฝุ่นอันก่อให้เกิดความเสียหายเป็นอย่างมาก

บทบาทของ ASEAN ต้องเข้าไปแทรกแซงในกิจการเหล่านี้ เพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนต่อภัยความมั่นคงในประเทศเพื่อนบ้านและเป็นการแทรกแซงเพื่อปัญหาเหล่านั้นคลี่คลายไปในทางที่ดี และเกิดสันติภาพขึ้น

ประเทศไทยและประเทศในอาเซียน ต้องจริงจังต่อกัน หันมาให้ความสำคัญกับ Regional Interest ให้มากขึ้น โดยที่ยังคงมี National Interest ไปควบคู่กัน การแก้ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ในด้านความมั่นคงต้องเป็นไปแบบทุกฝ่าย ต้องได้

และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ทางด้านอาเซียน เพื่อให้เกิดกระแสความรัก ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศระหว่าง 10 ชาติให้ลึกซึ้งมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเตรียมความพร้อมต่อด้าน Common Market และ Collective Security ในโอกาสต่อไป

ASEAN Studies, ASEAN Centers ควรเกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยชั้นนำในเมืองไทย เพื่อ

สร้างเยาวชนให้มีความรู้ลึกซึ้งร่วมในการเป็นพลเมืองอาเซียน และเตรียมพร้อมให้เยาวชนเหล่านั้นมีความเข้าใจ ความรู้ที่จะอยู่ หรือ ทำงานที่ไหนก็ได้ในอาเซียนได้อย่างมีความสุข มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเจริญรุ่งเรืองและความมั่งคั่งให้กับภูมิภาคอาเซียนในภาพรวม

บทบาทประเทศไทยต่อประชาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : ASEAN

1. ประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญมากต่อ ASEAN มาตั้งแต่วันที่ก่อตั้งในปี 1967 เพราะมี Bangkok Declaration ณ กรุงเทพมหานคร อันถือเป็นจุดกำเนิดของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ผลประโยชน์ร่วมกัน ในฐานะประชาคมอาเซียน
ด้านสังคม และวัฒนธรรม : ASEAN Socio-Cultural Community ซึ่งจะเป็ประชาคมแห่งความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ห่วงหาอาทรซึ่งกันและกันนั้น จากการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนหลายต่อหลายครั้ง ผู้นำประเทศได้เห็นพ้องต้องกันว่าการที่จะเป็นประชาคมอาเซียนได้จริงในปี 2015 นั้นภาคการศึกษา (Education Sector) จะมีบทบาทในขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนสูงที่สุด เพราะทางด้านสังคมวัฒนธรรมนั้นจะทำให้ประชาคมอาเซียนเกิดความสามัคคี เกิดความสามัคคี เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ด้านสังคมวัฒนธรรมในทรรณะของท่าน แผน วรรณเมธี อดีตเลขาธิการอาเซียน ได้ให้ความ เห็นในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2554 ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ว่า ด้านสังคมวัฒนธรรมนั้น เป็นด้านที่มีพลังเป็นอย่างมาก เป็นด้านที่ไม่ขัดต่ออุดมการณ์ทางการเมืองใดๆ และเป็นด้านที่ไม่มีเรื่องผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นถ้าส่งเสริมด้านการเป็นประชาคมอาเซียน โดยผ่านทางสังคมวัฒนธรรมนั้น จะสร้างความเข้มแข็งให้กับอีกทั้งสองด้านที่เหลือ คือ ด้านความมั่นคงและด้านเศรษฐกิจ จะทำให้เกิดสมดุลทั้ง สามด้านไปพร้อมๆ กัน อย่างยั่งยืน

ประเทศไทยในฐานะที่ตั้งประเทศ เป็นจุดศูนย์กลางของอาเซียน ควรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ด้านอาเซียน (ASEAN Studies)

เศรษฐกิจ อิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง ระหว่าง กัมพูชา ลาว พม่า ไทย และเวียดนาม เป็นกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับอนุภูมิภาค ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์จากความแข็งแกร่งและความหลากหลายของทั้งห้าประเทศสมาชิก เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างสมดุล ถ้าเป้าหมายของ ACMECS สำเร็จ จะทำให้เกิดการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนทั้ง 10 ชาติในภาพรวมได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ท้ายที่สุดนี้แนวความคิดในการอยู่ ร่วมกันบนความแตกต่าง การแบ่งปันผลประโยชน์ ร่วมกันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ความจริงใจ ในการพัฒนาประเทศของแต่ละชาติ รวมถึงความจริงใจ ในการสร้างความสัมพันธ์ประเทศ

2. ประเทศไทยอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ศาสตร์ที่เป็นศูนย์กลางทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การคมนาคมขนส่งทางอากาศ การท่องเที่ยว การทำเกษตรอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมสมัยใหม่ในภูมิภาคอาเซียน

3. ประเทศไทยเป็นผู้ริเริ่ม ACMECS (Aye yawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทาง

ในแบบ Win-Win นั้นเป็นสิ่งที่จะทำให้การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2015 นั้น เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมา

อาจารย์สรวิชัย แสงสุวรรณ
ASEAN Scholar, Mae Fah Luang University
sorawit9@yahoo.com